

ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริม และพัฒนา นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้รวบรวมทฤษฎี หลักการ แนวคิดต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจะนำเสนอตามหัวข้อดังนี้

1. หลักการคัดแยกเด็กปัญญาเลิศหรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ
2. โครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.) ซึ่งได้แก่ ความเป็นมาของโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการ การสมัครเข้าโครงการ คุณสมบัติของโรงเรียนที่เข้าโครงการ คุณสมบัติของนักเรียนที่เข้าโครงการ การลงทะเบียนเรียนของนักเรียน และการลาออกจากโครงการของนักเรียน
3. โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และโครงสร้างของหลักสูตร สำหรับนักเรียนโครงการ สพพ.
4. ลักษณะการจัดรายวิชาในโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.)
5. การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียน ในโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และการประเมินผล
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักการคัดแยกเด็กปัญญาเลิศหรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

มนุษย์มีความแตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญาในการจัดการศึกษาปรัชญาหลักที่สำคัญประการหนึ่งคือ ต้องตระหนักถึงความแตกต่างของมนุษย์และจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความแตกต่าง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนในห้อง โดยให้นักเรียนทุกคนเรียนหนังสือเล่มเดียวกันทำแบบฝึกหัดชุดเดียวกัน ฟังการอธิบายเหมือนกัน ๆ กัน ทั้ง ๆ ที่นักเรียนจำนวนหนึ่งฟังครั้งแรกที่ครูพูดก็สามารถเข้าใจได้แล้ว แต่ครูอาจต้องพูดอธิบายซ้ำอีกเนื่องจากนักเรียนอีกจำนวนหนึ่งยังไม่เข้าใจบทเรียนนั้น หลาย ๆ ครั้งเด็กเก่งข่มเบือนหน้า และอาจเกิดปัญหาการปกครองชั้นเรียนตามมาได้ ฉะนั้นก่อนที่จะจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็ก สิ่งสำคัญที่ต้องตระหนักและปฏิบัติ คือ การคัดแยกเด็กตามศักยภาพ จัดให้เด็กที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน หรือในระดับเดียวกันให้เรียนด้วยกัน การจัดการเรียนการสอนจะสนองความสามารถของเด็กส่วนใหญ่ในชั้นเดียวกันได้ในระดับใกล้เคียงกัน ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นการลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับการปกครองชั้นเรียน และสร้างความรู้สึกที่ดีในการเรียนของนักเรียนด้วย อย่างไรก็ตาม ในการคัดแยกเด็กปัญญาเลิศหรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ต้องทำด้วยความระมัดระวังใช้วิธีการที่ถูกต้อง แม่นยำพอสมควร มิฉะนั้นผลการคัดแยกที่ได้รับอาจผิดพลาดได้ เพราะเหตุว่าลักษณะของเด็กปัญญาเลิศจะมีพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ กัน บางคนมองเห็นได้เด่นชัด บางคนแสดงพฤติกรรมออกมารวม ๆ บางคนไม่แสดงพฤติกรรมให้สังเกตเห็นเลย จึงจำเป็นต้องประกอบด้วยวิธีการหลายวิธี ทั้งนี้เพื่อจำกัดข้อผิดพลาดให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

วาริ ถิระจิต (2531) ได้สรุปวิธีการเลือกเด็กปัญญาเลิศไว้ 5 ลักษณะ ดังนี้

1. แบบสอบสติปัญญารายบุคคล (Individual Intelligence Tests) เป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดแต่ทำได้ยาก เพราะต้องอาศัยผู้แปลผลที่มีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ ต้องใช้เวลามาก

2. แบบสอบสติปัญญาเป็นกลุ่ม (Group Tests of Intelligence) เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ค้นพบเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าความสามารถ เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับสติปัญญาสูง หรือในทางกลับกัน การใช้แบบสอบวัดสติปัญญาเป็นกลุ่ม อาจไม่สามารถคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการอ่าน และปัญหาทางด้านอารมณ์

การใช้คะแนนที่ได้จากแบบสอบสติปัญญาเป็นเกณฑ์ในการคัดแยก ก็คือ ไม่มีข้อกำหนดที่แน่นอน ลงไปว่าคะแนน สติปัญญาระดับใด คือเกณฑ์มาตรฐาน การแปลความหมายของคะแนนแบบสอบจึงต้องทำอย่างระมัดระวัง

3. แบบสอบผลสัมฤทธิ์ (Test of Achievement) มีข้อจำกัดเช่นเดียวกับแบบสอบสติปัญญาเป็นกลุ่มคือ ไม่สามารถคัดแยกเด็กที่มีปัญหาด้านการอ่าน และด้านอารมณ์ แบบสัมฤทธิ์ผล ยังไม่สามารถคัดแยกเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าความสามารถ

4. คะแนนปลายปี (School Grade) บางที่คะแนนมิใช่เครื่องบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์แต่เพียงอย่างเดียว

5. การสังเกตของครู (Teacher Observation) บางที่มีข้อผิดพลาด Pegnato Birth (1959) พบว่า ครูไม่ระบุเด็กปัญญาเลิศ 55% ภายหลังได้พบว่ามีสติปัญญาเลิศ 31% ครูระบุว่าเป็นปัญญาเลิศแต่ไม่เป็นตามการสังเกตของครู ควรให้ความสำคัญกับแบบสอบวัดสติปัญญา และการทดสอบผลสัมฤทธิ์

การสังเกตของครู เพื่อน พ่อแม่ ตัวเด็กเอง จะช่วยระบุความสามารถพิเศษได้

มาตรการในการคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเพื่อเข้าเรียนใน โปรแกรมที่จัดให้ นับว่าเป็นสิ่งที่มีความซับซ้อนไม่น้อย

เรนซัลลิ, รีส์ และ สมิธ (Renzulli, Reis and Smith, 1981) ได้ทำการวิจัยโดยใช้วิธีการกรณีศึกษา พบว่า วิธีการคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ โดยใช้คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การประเมินให้คะแนนของครู (Teacher Ratings) การพิจารณาผลการเรียนที่ผ่านมา การให้ค่าคะแนนของผู้ปกครอง (Parent Ratings) และการให้ค่าคะแนนตนเอง (Self-Rating) มีประสิทธิภาพมากกว่าการใช้วิธีแบบเก่า ซึ่งใช้คะแนนการทดสอบเพียงอย่างเดียว

เรนซัลลิ และ เดลคอร์ท (Renzulli and Delcourt, 1986) ได้สรุปว่าการคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ประกอบด้วยเกณฑ์ 4 ประการ คือ

1. คะแนนการทดสอบ (Test Scores)
2. ความสามารถทางวิชาในสาขาเฉพาะ (Academic Mastery in Specific Domains) เช่น คณิตศาสตร์

3. ผลงานที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ในสาขาเฉพาะหรือสหวิทยาการ (Inter-Disciplinary Areas)

4. ผลงานจากความคิดสร้างสรรค์ในระยะยาว (Long-range Creative Productivity)

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการทดสอบได้ถูกใช้เป็นเกณฑ์การคัดเลือกอย่างกว้างขวาง ทั้ง ๆ ที่การคัดเลือกโดยอาศัยคณะกรรมการทดสอบเพียงอย่างเดียวเป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่เห็นว่าไม่เหมาะสม และในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนในโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรมสามัญศึกษาก็ใช้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกเช่นกัน

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาเลิศ

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาเลิศ สามารถจัดได้หลายลักษณะ ซึ่ง วารีย์ ธีระจิต (2531) ได้สรุปแนวการจัดไว้เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การจัดชั้นพิเศษ

การคัดแยกเด็กปัญญาเลิศให้เรียนรวมกลุ่มเดียวกัน ซึ่งจัดได้ 3 ลักษณะ คือ

1.1 จัดชั้นพิเศษให้โดยเฉพาะ โดยให้เรียนในชั้นที่สูงกว่าปกติ 1 ชั้น แล้ว

ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความสนใจ ความใฝ่รู้และความสามารถของเด็ก

1.2 จัดให้เด็กปัญญาเลิศเรียนพิเศษเพิ่มเติมจากที่เรียนในชั้นเรียนปกติ

โดยจัดเนื้อหาความรู้ให้เรียนเพิ่มเติมรวมกับเด็กปัญญาเลิศคนอื่น ๆ โดยใช้เวลาครั้งวันมาเรียนรวมกันเป็นพิเศษต่างหาก

1.3 จัดโรงเรียนพิเศษ สำหรับเด็กปัญญาเลิศแยกออกไปต่างหาก ซึ่งจะรวมเด็กที่มีสติปัญญาสูงเท่านั้น วิชาต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก

2. การสอนเร่ง (Acceleration)

โครงการนี้ได้แก่ การจัดให้เด็กเรียนเนื้อหาในหลักสูตรด้วยระยะเวลาที่สั้นกว่าเด็กทั่วไป เป็นการลดเวลาเรียนของเด็กให้น้อยลงกว่าเด็กปกติอย่างน้อย 1 หรือ 2 ปี แต่ไม่ใช่เป็นการให้เด็กที่เรียนเก่งข้ามชั้นไปเรียนชั้นที่สูงขึ้น โครงการเรียนเร่งมีส่วนดีตรงที่ว่า

ช่วยให้เด็กเรียนสำเร็จในระดับสูงเร็วขึ้น เป็นการประหยัดเศรษฐกิจ และทำให้อารมณ์ของเด็กเป็นไปตามปกติ โดยไม่ต้องทนเรียนเท่าเทียมกับเด็กอื่น ๆ ซึ่งอาจจะทำให้เด็กเบื่อหน่าย และรำคาญได้ ส่วนเสียคือ เด็กเรียนจบเมื่ออายุยังน้อย และเด็กขาดประสบการณ์บางอย่างในชั้นเรียนไป อาจเป็นผลให้เด็กเสียบุคลิกภาพไปได้

3. การสอนเพิ่ม (Enrichment)

หมายถึง การเพิ่มเติมวิชาเรียน ตลอดจนเนื้อหาในแต่ละวิชาเข้าไปในหลักสูตร เป็นการเสริมความรู้และประสบการณ์ของเด็กให้กว้างขวางออกไป เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย เช่น ให้เรียนวิชาพิเศษ ดนตรี ฝีมือตัด ภาษาต่างประเทศ ฯลฯ เพิ่มเติม จ้างครูพิเศษสอนวิชาพิเศษที่เด็กมีความถนัดเป็นพิเศษ กระตุ้นให้เด็กมีกิจนิสัยที่ดีเกี่ยวกับการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ต่าง ๆ

4. การสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นหลัก

เป็นการสอนที่ช่วยให้เด็กปัญญาเลิศได้พัฒนาความสามารถของตนตามความถนัด พิจารณาความสนใจ และความต้องการโดยให้เด็กได้เป็นผู้กำหนดวิธีการเรียน ความสนใจ ความคิดอย่างมีอิสระ แต่มีบุคคลบางกลุ่มไม่เห็นด้วย เพราะมองเห็นข้อเสียว่า การที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้ดำเนินไปตามแผน อาจประสบความล้มเหลวได้ ครูที่สอนเด็กปัญญาเลิศด้วย วิธีการแบบนั้นต้องเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสูง มีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้ดำเนินไปได้ รู้จักใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้การสอนเป็นรายบุคคลประสบความสำเร็จได้

เกี่ยวกับการสอนเพิ่ม (Enrichment) นี้ นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการเสริมความรู้ในด้านการศึกษาดังนี้ การสอนเพิ่ม หมายถึง หลักสูตร และ โปรแกรมที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียน ดังนั้น การเสริมหลักสูตร (Enriched Curriculum) ก็หมายถึงการจัดประสบการณ์การศึกษาให้แก่ผู้เรียนมากขึ้น (richer) หรือมีความหลากหลายขึ้น (more varied) ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ได้ปรับขยาย (modified) หรือเพิ่มพูนขึ้นในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง (Davis & Rimm, 1989, Howley, Howley, & Pendarvis, 1986 อ้างโดย Shirley W. Schiever และ C. June Maker, 1991)

ในการปรับขยาย หรือเพิ่มเติมดังกล่าว อาจกระทำในด้านเนื้อหา หรือกลวิธีการสอน ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้วสิ่งนี้ต้องขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของผู้เรียนด้วย

จุดมุ่งหมายของโปรแกรมการเสริมการเรียนรู้ คือ ต้องการจัดหลักสูตรให้แก่ผู้เรียน ในลักษณะที่ลึก และกว้างยิ่งขึ้น กว่าโปรแกรมปกติ

เพื่อให้การจัดโปรแกรมนี้เป็นไปได้ ทางโรงเรียนอาจจะต้องใช้เวลาเพิ่มตอนหลัง เลิกเรียนและวันเสาร์ และอาจต้องมีห้องซึ่งเป็นแหล่งวิทยากร หรือมีชุมชนพิเศษที่นักเรียน สนใจเพิ่มขึ้น

อาจกล่าวได้ว่า สาระสำคัญของโปรแกรมเสริมการเรียนรู้ คือ การวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อขยายประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

สำหรับการสอนเร่ง (Acceleration) หรือการเรียนเร่ง

เชอเลย์ ดับบลิว ซีฟเวอร์ และ จูน เมกเกอร์ (Shirley W. Chiever และ C. June Maker, 1991) ได้จำแนกการเรียนเร่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ การให้บริการ (Service Delivery) และการจัดหลักสูตร (Curriculum Delivery)

การเรียนเร่งในลักษณะการให้บริการ ได้แก่ โปรแกรมการเตรียมความพร้อม ก่อนขึ้นอนุบาล หรือระดับวิทยาลัย และการข้ามชั้น (Grade Skipping) ซึ่งอาจจะข้ามชั้น ในบางเวลาเพื่อเรียนรายวิชาที่สูงขึ้นบางรายวิชา หรือข้ามชั้นเต็มเวลาเพื่อเรียนชั้นที่สูงขึ้น โดยเต็มที่

การเรียนเร่งในรูปแบบการจัดหลักสูตร เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็น หลักสูตรมาตรฐานให้กับนักเรียนที่อายุน้อยกว่าปกติ หรือเรียนอยู่ในชั้นที่เรียนที่ต่ำกว่าปกติ จึงเป็นการเร่งเวลาให้เรียนจบเร็วขึ้น โดยการให้เรียนเนื้อหาความรู้มากขึ้น ซึ่งสามารถ ดำเนินการได้ในชั้นเรียนธรรมดา ห้องวิทยากร (Resource Room) หรือห้องเรียนพิเศษ และอาจมีการให้เรียนด้วยตนเองด้วย (Self-paced Learning)

จากการวิจัยเกี่ยวกับการเร่งเรียนพบว่า การเร่งเรียนมีข้อดีดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมแรงจูงใจ ความเชื่อมั่น และความเป็นผู้ใฝ่เรียน
2. ช่วยป้องกันนิสัยเกียจคร้าน (Lazy Mental Habits)
3. จบการศึกษาเร็วขึ้น
4. ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการศึกษา

อย่างไรก็ตาม มีผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการเร่งเรียนทั้งในด้านความคิด และการปฏิบัติ อยู่บ้าง เช่น มีผู้เห็นว่า ขณะนี้โรงเรียนกำลังจะนำวิธีการเร่งเรียนไปใช้กับนักเรียนระดับปกติ มากขึ้น และเกิดช่องว่างระหว่างอายุในกลุ่มเพื่อน นอกจากนี้ในทางปฏิบัติ การเร่งเรียนได้ มุ่งไปที่การเร่งให้เรียนเนื้อหามากขึ้น หรือเร็วขึ้นเท่านั้น ส่วนในด้านการปรับตัวในสังคมยัง ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร (แวน ทัสเซล-บาสกา [Van Tassel-Baska, 1986 อ้างใน Shirley W. Schiever และ C. June Maker, 1991:])

ฟอกซ์ (Fox, 1979 อ้างใน Schiever และ Maker, 1991) มีความเห็นว่าการเร่งเรียน หมายถึงการปรับเวลาเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน และการปรับนี้ จะทำให้นักเรียนมีความคิดในด้านนามธรรม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถ เข้าใจเนื้อหาที่ยาก ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนในโครงการส่งเสริม และพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.) ของกรมสามัญศึกษา เป็น การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กเก่ง ลดเวลาการเรียนจาก 3 ปี เป็น 2 ปีการศึกษา ลักษณะการจัดการเรียนการสอนเป็นการเร่งให้เรียนเนื้อหาได้เร็วขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนในลักษณะการเร่งเรียนได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ตอนปลาย (สพพ.)

ความเป็นมาของโครงการ

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เปิดโอกาสให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจ และศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน กรมสามัญศึกษา พิจารณาเห็นว่านักเรียนแต่ละคนมีความถนัดและความสามารถต่างกัน จึงควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้ได้เรียนตามความแตกต่างของแต่ละบุคคลให้มากที่สุด นักเรียนที่เรียนดีควรได้รับการส่งเสริมให้ได้เรียนเต็มศักยภาพของตนโดยไม่จำเป็นต้องใช้เวลาเรียนเท่านั้นนักเรียนปกติ โดยโรงเรียนสามารถบริหารหลักสูตรให้นักเรียนสามารถเรียนจบหลักสูตรได้ภายใน 2 ปีการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มีการเรียนการสอนครบถ้วนตามหลักสูตร และเป็นการแก้ไขและลดปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่มีปัญหาที่เกิดจากนักเรียนที่เรียนดีในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายลาออกจากโรงเรียนเพราะสอบเทียบความรู้ในระดับเดียวกับมัธยมศึกษาตอนปลายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ทำให้จำนวนนักเรียนที่เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ลดน้อยลง ไม่เป็นไปตามที่วางแผนไว้ ก่อให้เกิดการสูญเสียเปล่าในด้านงบประมาณการศึกษา เพื่อเป็นการตอบสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร และลดปัญหาดังกล่าว ในปีการศึกษา 2534 กรมสามัญศึกษา ได้เริ่มดำเนินการโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.) ซึ่งเป็นโครงการนำร่อง โดยมีโรงเรียนในโครงการทั้งหมด 13 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร 7 โรงเรียน ต่างจังหวัด 6 โรงเรียน โรงเรียนในกรุงเทพฯ 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบางกะปิ โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม โรงเรียนโยธินบูรณะ โรงเรียนวัดสุทัศนวราราม โรงเรียนศรีอยุธยา และโรงเรียนสายน้ำผึ้ง สำหรับในต่างจังหวัด ได้แก่ โรงเรียน ภปร. ราชวิทยาลัย และโรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โรงเรียนปิยะมหาราชาลัย จังหวัดนครพนม และโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดจันทบุรี และในปี พ.ศ.2535 ได้ขยายผลโครงการ โดยมีจำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมโรงเรียนโครงการ 6 โรงเรียน

ปีการศึกษา 2536 มีจำนวน 45 โรงเรียน และปีการศึกษา 2537 มีจำนวน 10 โรงเรียน ดังนั้น ขณะนี้มีจำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 74 โรงเรียน โดยโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมด้านบุคลากร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่ สามารถบริหารหลักสูตร และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบถ้วนตามหลักสูตร ภายใน 2 ปีการศึกษา ผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตรครบถ้วน

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)
2. เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความพร้อมในด้านบุคลากร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ อาคารและสถานที่ ได้พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนรู้ สามารถเรียนจบตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ใน 2 ปีการศึกษา
3. เพื่อส่งเสริมและให้โอกาสแก่นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนรู้ มีความขยันหมั่นเพียร และความประพฤติดี ให้สามารถเรียนจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้ใน 2 ปีการศึกษา จากที่หลักสูตรกำหนดไว้โดยประมาณ 3 ปีการศึกษา

การสมัครเข้าโครงการ

โรงเรียนที่มีความพร้อมทั้งด้านบุคลากร อาคาร สถานที่ สื่อและอุปกรณ์ และนักเรียน มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ปรากฏในประกาศกรมสามัญศึกษา แจ้งความจำนงเข้าโครงการ ส่งเสริม และพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ไปยังกรมสามัญศึกษา ภายในเดือนมีนาคมทุกปี

คณะกรรมการตามคำสั่งกรมสามัญศึกษาจะดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนเข้าโครงการ และกรมสามัญศึกษาแจ้งรายชื่อโรงเรียนไปยังผู้เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้ ก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1

1. โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือก
2. สำนักงานศึกษาธิการเขต ทุกเขตการศึกษา

3. สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดทุกจังหวัด

4. กลุ่มโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

สำหรับโรงเรียนที่ได้รับแจ้งจากกรมสามัญศึกษาให้เข้าโครงการ ถ้าประสงค์จะลาออกจากโครงการ ต้องทำหนังสือแจ้งความประสงค์ที่จะลาออกจากโครงการให้กรมสามัญศึกษา ทราบ

คุณสมบัติของ โรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการ

โรงเรียนที่เข้าโครงการได้นั้น จะต้องเป็น โรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีความพร้อมด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. มีนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษตามคุณสมบัติของนักเรียนตามที่กรมสามัญศึกษากำหนดไว้
2. มีอาจารย์ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่สามารถสอนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

คุณสมบัติของนักเรียน

นักเรียนที่สมัครเข้าโครงการต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ย 3 ปี ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป ในกรณีที่ไม่ได้ระดับคะแนนตามเกณฑ์ในข้อนี้ แต่ได้ระดับผลการเรียนไม่ต่ำกว่า 2.50 ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา
2. ได้ผลการเรียนวิชาแกนของแต่ละ โครงสร้าง ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป เช่น
 - (1) โครงสร้างที่เน้นหนักวิทยาศาสตร์ ต้องได้วิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป
 - (2) โครงสร้างที่เน้นหนักทางภาษาต้องได้วิชาภาษาไทยบังคับ และวิชาภาษาอังกฤษหลัก ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป
 - (3) โครงสร้างที่เน้นคณิตศาสตร์และภาษา จะต้องได้วิชาภาษาอังกฤษหลัก และคณิตศาสตร์ ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป

3. เป็นผู้ที่มีความประสงค์จะเรียนจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้ เวลา 2 ปีการศึกษา และผู้ปกครองเห็นชอบ
4. เป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียร และมีความประพฤติ

การลงทะเบียนเรียนของนักเรียน

1. นักเรียนที่จะลงทะเบียนเรียนตามโครงการ สัพพ. จะต้องมีชื่ออยู่ในรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าเรียนตามเกณฑ์การรับนักเรียน เพื่อเข้าโครงการ สัพพ.
2. ลงทะเบียนตามวัน และเวลาที่กำหนดในแต่ละภาคเรียน
3. ต้องได้รับอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการเรียนวิชาใด ๆ ในแต่ละภาคเรียน
4. การลงทะเบียนจะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อได้ชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ของโรงเรียน แล้ว

การลาออกจากโครงการของนักเรียน

เมื่อนักเรียนได้เรียนไปช่วงระยะเวลาหนึ่ง ไม่เกินภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา แรก และมีความประสงค์จะลาออกจากโครงการเพื่อเรียนตามแผนปกติ (3 ปีจบ) ก็สามารถทำได้ โดยให้ผู้ปกครองทำหนังสือแจ้งโรงเรียน เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาเห็นชอบ โรงเรียนก็จะอนุมัติให้ลาออกจากโครงการ และเรียนตามหลักสูตรปกติ ทั้งนี้ นักเรียนจะต้องยื่นใบลาออกจากโครงการภายในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษาที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)
และโครงสร้างหลักสูตรสำหรับนักเรียนโครงการ สพพ.

โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

โครงสร้างของหลักสูตร

นักเรียนโครงการ สพพ. จะต้องเรียนรายวิชาต่าง ๆ ตามโครงสร้างหลักสูตร
 มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ซึ่งกำหนดให้มีวิชาบังคับ
 วิชาเลือกเสรีและกิจกรรมดังนี้

1. วิชาบังคับ จำนวน 30 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ รายวิชาต่อไปนี้

1.1	วิชาบังคับแกน	จำนวน	15 หน่วยการเรียนรู้
	ภาษาไทย		6 หน่วยการเรียนรู้
	สังคมศึกษา		6 หน่วยการเรียนรู้
	พลานามัย		3 หน่วยการเรียนรู้
1.2	วิชาบังคับเลือก	จำนวน	15 หน่วยการเรียนรู้
	พลานามัย		3 หน่วยการเรียนรู้
	วิทยาศาสตร์		6 หน่วยการเรียนรู้
	พื้นฐานวิชาชีพ		6 หน่วยการเรียนรู้

2. วิชาเลือกเสรี เลือกเรียนอย่างน้อย จำนวน 45 หน่วยการเรียนรู้ ให้เลือก

จากรายวิชาในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้

- 2.1 กลุ่มวิชาภาษา
 - ภาษาไทย
 - ภาษาต่างประเทศ
- 2.2 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา
- 2.3 กลุ่มวิชาพัฒนาศิลกภาพ
 - พลานามัย
 - ศิลปะ

2.4 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์
วิทยาศาสตร์
คณิตศาสตร์

2.5 กลุ่มวิชาอาชีพ

3. กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมต่อไปนี้

3.1 กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2532 จำนวน 1 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค สำหรับนักเรียนโครงการ สพพ. จัดกิจกรรมเช่นเดียวกับนักเรียนปกติ คือ ทุกภาคเรียน รวม 4 ภาคเรียน

3.2 กิจกรรมแนะแนว และหรือกิจกรรมแก้ปัญหา และหรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ จำนวน 2 คาบ ต่อสัปดาห์ต่อภาค สำหรับนักเรียนโครงการ สพพ. จัดกิจกรรมเช่นเดียวกับนักเรียนปกติ คือ 2 คาบ ต่อสัปดาห์ต่อภาค ทุกภาคเรียน รวม 4 ภาคเรียน

3.3 กิจกรรมอิสระของผู้เรียน

หมายเหตุ

การเลือกเรียนรายวิชาเลือกเสรีของผู้เรียนที่นับถือศาสนาพุทธ หลักสูตรกำหนดต้องเลือกเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา ในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา ภาคเรียนละ 1 รายวิชา ตลอด 3 ปี สำหรับนักเรียนโครงการ สพพ. จะต้องจัดการเรียนการสอนรายวิชาพระพุทธศาสนาครบ 6 รายวิชา โดยบางภาคเรียนจำเป็นต้องจัดให้เรียน 2 รายวิชาต่อเนื่องกัน เพื่อจะได้เรียนครบ 6 รายวิชา ใน 2 ปี การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนโครงการ สพพ. ยึดหลักการจุดหมายและ โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 อย่างครบถ้วน

แนวดำเนินการ

การจัดการศึกษาของโรงเรียนโครงการ สพพ. ต้องเป็นไปตามแนวดำเนินการของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

1. จัดให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนอย่างกว้างขวางตามความถนัดและความสนใจ
2. จัดให้ผู้เรียนได้ศึกษาสภาพแวดล้อม และความต้องการของท้องถิ่นในด้านต่างๆ
3. จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ทดลองใช้วิธีการใหม่ ๆ อยู่เสมอ
4. จัดประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ให้ผู้เรียนเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ ได้มีโอกาสหาความรู้ และทักษะจากแหล่งวิทยากร สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ
6. จัดให้มีการศึกษา ติดตาม และแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
7. ในการจัดการเรียนการสอน ให้ใช้วิธีผสมผสานการให้ความรู้กับการปฏิบัติจริง โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และกระบวนการกลุ่ม
8. ให้ท้องถิ่นจัดทำรายวิชาที่สนองความต้องการของท้องถิ่น และรายวิชาที่ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ
9. ในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดแทรกการเสริมสร้างค่านิยมและการพัฒนาจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ
10. ในการเสริมสร้างค่านิยมที่ระบุไว้ในจุดหมาย ต้องปลูกฝังค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน เช่น ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีวินัย รับผิดชอบ ฯลฯ ควบคู่ไปด้วย

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) สำหรับนักเรียนโครงการ สพพ. ได้ปรับหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรบางประการ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์สำหรับการเรียนการสอนตามหลักสูตร โดยใช้เวลาเรียน 3 ปีให้เหมาะสม และเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนที่ใช้เวลา 2 ปี โดยผู้เรียนได้รับการพัฒนาและเกิดการเรียนรู้ครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด และบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ รายละเอียดดังตารางเปรียบเทียบหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรที่ใช้เวลาเรียนตามปกติ (3 ปี) กับการใช้หลักสูตรสำหรับนักเรียนโครงการ สพพ. 2 ปี ต่อไปนี้

หลักเกณฑ์ที่กำหนดในหลักสูตร	หลักเกณฑ์ที่ปรับใช้โครงการ สพพ.
<p>1. เวลาเรียน</p> <p>1.1 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เวลาเรียนโดยปกติประมาณ 3 ปี</p> <p>1.2 ในปีการศึกษาหนึ่งให้แบ่งเป็นภาคเรียนปกติ 2 ภาค ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ โรงเรียนอาจเปิดภาคฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร สำหรับภาคฤดูร้อนซึ่งมีเวลาเรียน 4 สัปดาห์นั้น เวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาที่เปิดสอนจะต้องเป็น 5 เท่าของภาคปกติ</p> <p>1.3 ในสัปดาห์หนึ่งโรงเรียนต้องเปิดเรียนไม่น้อยกว่า 5 วัน วันละไม่น้อยกว่า 7 คาบ คาบละ 50 นาที โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างน้อย 25 คาบและจัดให้ผู้เรียนทำกิจกรรมครบถ้วนตาม</p>	<p>1. เวลาเรียน</p> <p>1.1 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับโครงการ สพพ. ใช้เวลาเรียน 2 ปีการศึกษา</p> <p>1.2 ในปีการศึกษาหนึ่งให้แบ่งเป็นภาคเรียนปกติ 2 ภาค ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ โรงเรียนอาจเปิดภาคฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร สำหรับภาคฤดูร้อนซึ่งมีเวลาเรียน 4 สัปดาห์นั้น เวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาที่เปิดสอนจะต้องเป็น 5 เท่าของภาคปกติ</p> <p>สำหรับการเรียน 2 รายวิชาที่มีเนื้อหาต่อเนื่องกันใน 1 ภาคเรียนหรือ 20 สัปดาห์ ควรใช้เวลาเรียนแต่ละวิชาครึ่งภาคเรียนหรือ 10 สัปดาห์ เวลาเรียนต่อสัปดาห์จะต้องเป็น 2 เท่าของภาคปกติ</p> <p>1.3 ในสัปดาห์หนึ่งเปิดเรียนไม่น้อยกว่า 5 วัน วันละไม่น้อยกว่า 7 คาบ คาบละ 50 นาที โดยจัดให้เรียนอย่างน้อย 25 คาบ และจัดให้ผู้เรียนทำกิจกรรมครบถ้วนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย</p>

หลักเกณฑ์ที่ใช้กำหนดในหลักสูตร	หลักเกณฑ์ที่ปรับใช้โครงการ สพพ.
<p>ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 1 คาบ และจัดกิจกรรมแนะแนว และหรือกิจกรรมแก้ปัญหา และหรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ 2 คาบ เวลานอกเหนือจากนี้ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนรายวิชาเพิ่มเติมตามความสนใจ และปฏิบัติกิจกรรมอิสระ</p>	<p>การจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 1 คาบ และจัดกิจกรรมแนะแนวหรือกิจกรรมแก้ปัญหา และหรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ 2 คาบ เวลานอกเหนือจากนี้ ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนรายวิชาเพิ่มเติมตามความสนใจ และปฏิบัติกิจกรรมอิสระ</p> <p>การจัดตารางสอนสำหรับนักเรียนในโครงการ จัดให้มีเวลาเรียนครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด โดยให้มีความยืดหยุ่นตามตารางสอนกับครู และเวลาที่นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง</p>
<p>2. หน่วยการเรียนรู้ รายวิชาใดที่ใช้เวลาเรียน 2 คาบ ต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน ให้มีหน่วยการเรียนรู้ 1 หน่วยการเรียนรู้ รายวิชาใดที่มีจำนวนคาบเรียนมากกว่าหรือน้อยกว่า 2 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน ให้มีจำนวนหน่วยการเรียนรู้มากขึ้น หรือน้อยลงไปตามสัดส่วน</p>	<p>2. หน่วยการเรียนรู้ รายวิชาใดที่ใช้เวลาเรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน ให้มีหน่วยการเรียนรู้ 1 หน่วยการเรียนรู้ รายวิชาใดที่มีจำนวนคาบเรียนมากกว่าหรือน้อยกว่า 2 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน ให้มีจำนวนหน่วยการเรียนรู้มากขึ้น หรือน้อยลงไปตามสัดส่วน</p>

หลักเกณฑ์ที่ใช้กำหนดในหลักสูตร	หลักเกณฑ์ที่ปรับใช้โครงการ สพพ.
<p>3. วิชาบังคับและวิชาเลือกเสรี</p> <p>3.1 ผู้เรียนจะต้องเรียนรายวิชาบังคับและวิชาเลือกเสรีตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร สำหรับภาษาต่างประเทศผู้เรียนจะเลือกได้ 2 ภาษาเท่านั้น</p> <p>3.2 การจัดทำรายวิชาบังคับเลือกและเลือกเสรี นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และการใช้แหล่งวิทยาการสถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด</p> <p>4. การประเมินผลการเรียน</p> <p>การประเมินผลการเรียนและการโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)</p>	<p>3. วิชาบังคับและวิชาเลือกเสรี</p> <p>3.1 ผู้เรียนจะต้องเรียนวิชาบังคับและวิชาเลือกเสรีที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร สำหรับภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนจะเลือกเรียนได้ 2 ภาษาเท่านั้น</p> <p>3.2 การจัดทำรายวิชาบังคับเลือกและเลือกเสรี นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและการใช้แหล่งวิทยาการสถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด</p> <p>4. การประเมินผลการเรียน</p> <p>การประเมินผลการเรียนและการโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)</p>

หลักเกณฑ์ที่ใช้กำหนดในหลักสูตร	หลักเกณฑ์ที่ปรับใช้โครงการ สพพ.
<p>5. เกณฑ์การจบหลักสูตร</p> <p>5.1 ต้องเรียนวิชาบังคับและวิชาเลือกเสรี ตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างอย่างน้อย 75 หน่วยการเรียนรู้ รายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียน</p> <p>5.2 ต้องได้หน่วยการเรียนรู้ของวิชาบังคับทั้งหมด</p> <p>5.3 ต้องได้หน่วยการเรียนรู้ทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 75 หน่วยการเรียนรู้</p> <p>5.4 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 1 คาบต่อสัปดาห์ โดยต้องเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลา</p>	<p>การประเมินผลการเรียนของนักเรียนในโครงการอาจเร็วกว่านักเรียนปกติ เมื่อนักเรียนเรียนครบถ้วนตามจุดประสงค์ โดยใช้เวลาเรียนกับครูและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครบตามเวลาเรียนที่กำหนดในหลักสูตร</p> <p>5. เกณฑ์การจบหลักสูตร</p> <p>5.1 ต้องเรียนวิชาบังคับและวิชาเลือกเสรี ตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างอย่างน้อย 75 หน่วยการเรียนรู้ รายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียน</p> <p>5.2 ต้องได้หน่วยการเรียนรู้ของวิชาบังคับทั้งหมด</p> <p>5.3 ต้องได้หน่วยการเรียนรู้ทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 75 หน่วยการเรียนรู้</p> <p>5.4 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 1 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค โดยต้องเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของ</p>

หลักเกณฑ์ที่ใช้กำหนดในหลักสูตร	หลักเกณฑ์ที่ปรับใช้โครงการ สพพ.
<p>เรียนทั้งหมดที่จัดกิจกรรมของแต่ละภาคเรียน และต้องผ่านจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรมตามที่กำหนด</p> <p>6. การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักสูตร</p> <p>ในกรณีที่จะมีการยกเลิก เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลงรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ทำเป็นประกาศ หรือคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ</p>	<p>เวลาเรียนทั้งหมดที่จัดกิจกรรมของแต่ละภาคเรียน และต้องผ่านจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรมตามที่</p> <p>6. การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักสูตร</p> <p>ในกรณีที่จะมีการยกเลิก เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลงรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ทำเป็นประกาศ หรือคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ</p>

ลักษณะการจัดรายวิชาในโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษการเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

การจัดให้นักเรียนได้เรียนวิชาบังคับและวิชาเลือกเสรีตามที่กำหนดในโครงสร้างหลักสูตร และให้ครบตามเกณฑ์การจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ภายในระยะเวลา 2 ปี การศึกษานั้น โรงเรียนควรต้องมีการวางแผน ร่วมกับนักเรียนในการกำหนดรายวิชาที่เรียน ซึ่งรายวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดให้นักเรียนได้เรียนนั้น ก็คือ แผนการเรียน แผนการเรียนที่จัดขึ้นนี้ควรจัดทำให้ครบโครงสร้างหลักสูตรในเวลา 4 ภาคเรียน (2 ปีการศึกษา) และอาจมีการปรับปรุงแผนการเรียนให้เหมาะสมในภาคเรียนถัด ๆ ไป เพื่อให้เกิดประโยชน์ตรงกับความต้องการของนักเรียนยิ่งขึ้น การจัดรายวิชาต่าง ๆ ทั้งวิชาบังคับแกน วิชาบังคับเลือก วิชาเลือกเสรี และกิจกรรม มีแนวการจัดได้ดังต่อไปนี้

1. การจัดรายวิชาบังคับแกน

จากเกณฑ์การจบหลักสูตร นักเรียนต้องเรียนและได้หน่วยการเรียนวิชาบังคับแกน อันประกอบด้วย 3 กลุ่มวิชา คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา และพลานามัย ในแต่ละกลุ่มวิชาได้กำหนดรายวิชาให้เรียน 6 รายวิชา และกำหนดคาบเรียนแต่ละรายวิชาไว้เป็นจำนวนคาบต่อสัปดาห์ โดยประสงค์จะให้เรียนภาคเรียนละ 1 รายวิชาต่อเนื่องไปทุกภาคเรียน ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนโครงการ สฟพ. ซึ่งใช้เวลาเรียน 2 ปีการศึกษา หรือ 4 ภาคเรียนนั้น บางภาคเรียนจึงจำเป็นต้องจัดให้เรียน 2 รายวิชา เพื่อให้นักเรียนได้เรียนครบทั้ง 6 รายวิชา สำหรับภาคเรียนที่จัดให้เรียน 2 รายวิชา จะต้องจัดให้เรียนต่อเนื่องกัน รายวิชาละครึ่งภาคด้วยการเพิ่มจำนวนคาบเรียนต่อสัปดาห์เป็น 2 เท่าของจำนวนคาบเรียนที่หลักสูตรกำหนด นักเรียนก็จะได้เรียนครบตามเวลาที่หลักสูตรกำหนดไว้

รายวิชาบังคับแก่นที่หลักสูตรกำหนดให้เรียนและต้องได้หน่วยการเรียนมีดังต่อไปนี้

ลำดับที่	กลุ่มวิชาภาษาไทย รายวิชาละ 1 หน่วยการเรียน 2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	กลุ่มวิชาสังคมศึกษา รายวิชาละ 1 หน่วยการเรียน 2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	กลุ่มวิชาพลานามัย รายวิชาละ 0.5 หน่วยการเรียน 1 คาบ/สัปดาห์/ภาค
รายวิชาที่ 1	ท 401 ภาษาไทย	ส 401 สังคมศึกษา	พ 401 สุขศึกษา
รายวิชาที่ 2	ท 402 ภาษาไทย	ส 402 สังคมศึกษา	พ 402 สุขศึกษา
รายวิชาที่ 3	ท 403 ภาษาไทย	ส 403 สังคมศึกษา	พ 403 สุขศึกษา
รายวิชาที่ 4	ท 404 ภาษาไทย	ส 404 สังคมศึกษา	พ 404 สุขศึกษา
รายวิชาที่ 5	ท 405 ภาษาไทย	ส 405 สังคมศึกษา	พ 405 สุขศึกษา
รายวิชาที่ 6	ท 406 ภาษาไทย	ส 406 สังคมศึกษา	พ 406 สุขศึกษา

แนวทางการจัดรายวิชาบังคับแก่น

แนวทางการจัดรายวิชาบังคับแก่น แต่ละกลุ่มวิชา ซึ่งประกอบด้วย 6 รายวิชา ที่จะต้องเรียนใน 2 ปีการศึกษา (4 ภาคเรียน)

รูปแบบที่ 1 จัดให้เรียนภาคเรียนละ 2 รายวิชา 3 ภาคเรียน ในภาคเรียนที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 4 ไม่จัดรายวิชาให้เรียน รูปแบบการจัดตั้งปรากฏในตารางข้างล่างนี้

ปีที่ 1		ปีที่ 2	
ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 3	ภาคเรียนที่ 4
รายวิชาที่ 1 (401)	รายวิชาที่ 3 (503)	รายวิชาที่ 5 (605)	-
รายวิชาที่ 2 (402)	รายวิชาที่ 4 (504)	รายวิชาที่ 6 (606)	-

รูปแบบที่ 2 จัดให้เรียนภาคเรียนละ 2 รายวิชา 3 ภาคเรียน ในภาคเรียนที่ 2-4 ภาคเรียนที่ 1 ไม่จัดรายวิชาให้เรียน รูปแบบการจัดตั้งปรากฏในตารางข้างล่างนี้

ปีที่ 1		ปีที่ 2	
ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 3	ภาคเรียนที่ 4
-	รายวิชาที่ 1 (401)	รายวิชาที่ 3 (503)	รายวิชาที่ 6 (605)
-	รายวิชาที่ 2 (402)	รายวิชาที่ 4 (504)	รายวิชาที่ 6 (606)

รูปแบบที่ 3 จัดให้เรียนภาคเรียนละ 2 รายวิชา 3 ภาคเรียน ในภาคเรียน
ที่ 1, 2 และ 4 ภาคเรียนที่ 3 ไม่จัดรายวิชาให้เรียน รูปแบบ
การจัด ดังปรากฏในตารางข้างล่างนี้

ปีที่ 1		ปีที่ 2	
ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 3	ภาคเรียนที่ 4
รายวิชาที่ 1 (401) รายวิชาที่ 2 (402)	รายวิชาที่ 3 (503) รายวิชาที่ 4 (504)	-	รายวิชาที่ 5 (605) รายวิชาที่ 6 (606)

รูปแบบที่ 4 จัดให้เรียนภาคเรียนละ 2 รายวิชา 3 ภาคเรียน ในภาคเรียน
ที่ 1, 3 และ 4 ภาคเรียนที่ 2 ไม่จัดรายวิชาให้เรียน รูปแบบ
การจัด ดังปรากฏในตารางข้างล่างนี้

ปีที่ 1		ปีที่ 2	
ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 3	ภาคเรียนที่ 4
รายวิชาที่ 1 (401) รายวิชาที่ 2 (402)	-	รายวิชาที่ 3 (503) รายวิชาที่ 4 (504)	รายวิชาที่ 5 (605) รายวิชาที่ 6 (606)

รูปแบบที่ 5 จัดให้เรียนภาคเรียนละ 2 รายวิชาในปีที่ 1 และ 1 รายวิชา
ในปีที่ 2 รูปแบบการจัด ดังปรากฏในตารางข้างล่างนี้

ปีที่ 1		ปีที่ 2	
ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
รายวิชาที่ 1 (401) รายวิชาที่ 2 (402)	รายวิชาที่ 3 (503) รายวิชาที่ 4 (504)	รายวิชาที่ 5 (503)	รายวิชาที่ 6 (606)

รูปแบบที่ 6 จัดให้เรียนภาคเรียนละ 1 รายวิชาในปีที่ 1 และให้เรียน
ภาคเรียนละ 2 รายวิชาในปีที่ 2 รูปแบบการจัด ดังปรากฏใน
ตารางข้างล่างนี้

ปีที่ 1		ปีที่ 2	
ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
รายวิชาที่ 1 (401)	รายวิชาที่ 2 (402)	รายวิชาที่ 3 (503) รายวิชาที่ 4 (504)	รายวิชาที่ 5 (605) รายวิชาที่ 6 (606)

รูปแบบที่ 7 ภาคเรียนที่ 1 และ 4 จัดให้เรียนภาคเรียนละ 1 รายวิชา
ภาคเรียนที่ 2 และ 3 จัดให้เรียนภาคเรียนละ 2 รายวิชา
รูปแบบการจัด ดังปรากฏในตารางข้างล่างนี้

ปีที่ 1		ปีที่ 2	
ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 3	ภาคเรียนที่ 4
รายวิชาที่ 1 (401)	รายวิชาที่ 2 (402) รายวิชาที่ 3 (505)	รายวิชาที่ 4 (504) รายวิชาที่ 5 (605)	รายวิชาที่ 6 (606)

รูปแบบที่ 8 ภาคเรียนที่ 1 และ 4 จัดให้เรียนภาคเรียนละ 2 รายวิชา
ภาคเรียนที่ 2 และ 3 จัดให้เรียนภาคเรียนละ 1 รายวิชา
รูปแบบการจัด ดังปรากฏในตารางข้างล่างนี้

ปีที่ 1		ปีที่ 2	
ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 3	ภาคเรียนที่ 4
รายวิชาที่ 1 (401) รายวิชาที่ 2 (402)	รายวิชาที่ 3 (503)	รายวิชาที่ 4 (504)	รายวิชาที่ 5 (605) รายวิชาที่ 6 (605)

รูปแบบที่ 9 ภาคเรียนที่ 1 และ 3 จัดให้เรียนภาคเรียนละ 2 รายวิชา
ภาคเรียนที่ 2 และ 4 จัดให้เรียนภาคเรียนละ 1 รายวิชา
รูปแบบการจัด ดังปรากฏในตารางข้างล่างนี้

ปีที่ 1		ปีที่ 2	
ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 3	ภาคเรียนที่ 4
รายวิชาที่ 1 (401) รายวิชาที่ 2 (402)	รายวิชาที่ 3 (503)	รายวิชาที่ 4 (504) รายวิชาที่ 5 (605)	รายวิชาที่ 6 (606)

รูปแบบที่ 10 ภาคเรียนที่ 1 และ 3 จัดให้เรียนภาคเรียนละ 1 รายวิชา
ภาคเรียนที่ 2 และ 4 จัดให้เรียนภาคเรียนละ 2 รายวิชา
รูปแบบการจัด ดังปรากฏในตารางข้างล่างนี้

ปีที่ 1		ปีที่ 2	
ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 3	ภาคเรียนที่ 4
รายวิชาที่ 1 (401)	รายวิชาที่ 2 (402) รายวิชาที่ 3 (502)	รายวิชาที่ 4 (504)	รายวิชาที่ 5 (605) รายวิชาที่ 6 (606)

2. การจัดรายวิชาบังคับเลือก

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กำหนดให้เรียนวิชาบังคับเลือกเป็นพื้นฐาน 15 หน่วยการเรียนรู้ ใน 3 กลุ่มวิชา ได้แก่ พละนันทนัย 3 หน่วยการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ 6 หน่วยการเรียนรู้ และวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ 6 หน่วยการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนรายวิชาหรือกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มวิชาได้ตามความต้องการ ความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล นักเรียนที่ได้เลือกเรียนรายวิชาและหรือกิจกรรมตามที่กำหนดไว้เป็นวิชาบังคับเลือกแล้ว จะต้องเรียนให้ได้หน่วยการเรียนรู้ทุกรายวิชาที่เรียน แนวทางการจัดก็เช่นเดียวกับการจัดรายวิชาบังคับแกน คือ จัดให้เรียน 1 รายวิชา หรือ 2 รายวิชาใน 1 ภาคเรียน ตามความเหมาะสม

3. การจัดวิชาเลือกเสรี

การเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) นอกจากการเรียนที่เป็นวิชาพื้นฐานที่สอดคล้องกับชีวิตและสังคมโดยทั่วไป และวิชาพื้นฐานที่แตกต่างกันไปตามสภาพท้องถิ่นแล้ว หลักสูตรได้เปิดโอกาสให้เลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ ตามความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของตนเอง โดยได้กำหนดรายวิชาเลือกเสรีในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ให้เลือก ได้แก่ วิชาภาษาไทย สังคมศึกษา พละนันทนัย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาดังประเทศ ศิลปะ และวิชาอาชีพ ซึ่งผู้เรียนจะต้องพิจารณา รายวิชาเหล่านี้ และเลือกเรียนรายวิชาที่ต้องการเรียนอย่างน้อย 45 หน่วยการเรียนรู้ ในการเรียนต้องได้หน่วยการเรียนรู้ในวิชาเลือกเสรีนี้ไม่น้อยกว่า 45 หน่วยการเรียนรู้ เมื่อรวมกับหน่วยการเรียนรู้ที่ได้จากการเรียนวิชาบังคับเลือก 30 หน่วยการเรียนรู้ ผู้เรียนก็สามารถจบตามเกณฑ์การจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

แนวทางการจัดรายวิชาเลือกเสรี

3.1 การจัดรายวิชาพระพุทธศาสนา ซึ่งหลักสูตรกำหนดให้นักเรียนนับถือ ศาสนาพุทธ ต้องเลือกเรียนวิชาพระพุทธศาสนาตลอดหลักสูตร รวม 6 รายวิชา ในการจัด บางภาคเรียน จำเป็นต้องจัดให้เรียน 2 รายวิชา เพื่อให้สามารถเรียนได้ครบ 6 รายวิชา ใน 4 ภาคเรียน ควรจัดให้เรียนก่อนหลังตามลำดับรายวิชา การจัดให้เรียนสามารถจัดได้ หลายรูปแบบ เช่นเดียวกับแนวทางการจัดรายวิชาบังคับแกน

3.2 วิชาเลือกเสรีอื่น ๆ ที่นักเรียนต้องการเน้นหนัก ควรจัดให้เรียนให้ ครบทั้ง 6 รายวิชาที่ต่อเนื่องกัน สำหรับผู้ที่ต้องการเรียนเน้นวิชาวิทยาศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี และชีววิทยา แต่ละสาขามีรายวิชาให้เลือกเรียนต่อเนื่องกัน 5 รายวิชา การจัดให้เรียน นั้นต้องให้เรียนหลังการเรียนวิชาบังคับเลือก ซึ่งกำหนดให้เรียนสาขาละ 1 รายวิชา นั่นคือ นักเรียนที่เรียนเน้นฟิสิกส์ เคมี และชีววิทยา อาจจัดให้เรียนแต่ละวิชาให้ครบ 6 รายวิชา โดยการจัดให้เรียนก่อนหลังตามลำดับรายวิชา

การจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมตามที่ระบุใน โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2533) ได้แก่

1. กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 1 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค สำหรับนักเรียนโครงการ สพพ. ต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตร ซึ่งสามารถจัดกิจกรรมได้ดังนี้ คือ 1 คาบ/สัปดาห์/ภาค ทุกภาคเรียน รวม 4 ภาคเรียน
2. กิจกรรมแนะแนว และหรือกิจกรรมแก้ปัญหา และหรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ 2 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค ทุกภาคเรียน รวม 4 ภาคเรียน
3. กิจกรรมอิสระของผู้เรียน

สรุป การจัดวิชาบังคับแกนภาษาไทย สังคมศึกษา และสุขศึกษา ภาคเรียนใดที่จัดให้เรียน 2 รายวิชา ต้องจัดการเรียนการสอนให้จบรายวิชาแรกใน 10 สัปดาห์แรก และจัดการเรียนการสอนรายวิชาที่สองในสัปดาห์ที่ 11 - 20 ต่อเนื่องกัน ไม่ควรสอบควบคู่พร้อมกันทั้งสองรายวิชา การจัดการเรียนการสอนแต่ละสัปดาห์ต้องจัดให้เรียนเป็น 2 เท่าของเวลาที่หลักสูตรกำหนด สำหรับภาคเรียนที่จัดให้เรียนวิชาละ 1 รายวิชา การจัดการเรียนการสอนให้จัดเวลาเรียนตามที่หลักสูตรกำหนด

จำนวนคาบเรียนของแต่ละรายวิชาบังคับแกนในกลุ่มวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา และพลานามัย จะเป็นดังนี้

ชื่อกลุ่มวิชา	จำนวนคาบเรียน/สัปดาห์แต่ละรายวิชา	
	จัด 1 รายวิชา/สัปดาห์/ภาค	จัด 2 รายวิชา/ภาค
ภาษาไทย	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	4 คาบ/สัปดาห์/ครึ่งภาค
สังคมศึกษา	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	4 คาบ/สัปดาห์/ครึ่งภาค
พลานามัย (สุขศึกษา)	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 คาบ/สัปดาห์/ครึ่งภาค

การจัดรายวิชาบังคับแกนทั้ง 3 กลุ่มวิชานี้ อาจใช้รูปแบบเดียวกันทุกกลุ่มวิชา หรืออาจใช้รูปแบบต่างกันได้

การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนในโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถ
พิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และการประเมินผล

การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนรวมทั้งการจัดกิจกรรม โรงเรียนจะต้องดำเนินการให้นักเรียนได้เรียน และทำกิจกรรมครบถ้วน เต็มหลักสูตร เต็มเวลา ตามที่หลักสูตรกำหนด โดยจัดให้ครูสอนสัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 7 คาบ (ตามปกติ) หรือจะสอนโดยเพิ่มวันและคาบ หรือสอนในวันหยุดหรือสอน ในระหว่างปิดภาคเรียน เพื่อให้เรียนสามารถเรียนแต่ละรายวิชา ตามเกณฑ์ตามเวลาเรียนที่กำหนดในหลักสูตรและต้องจัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกรายวิชา ตามระเบียบประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนโรงเรียน จะต้องพยายามหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะลดคาบเรียนที่นักเรียนต้องการพบครู เรียนกับครูโดยตรงลง โดยอาจใช้วิธีผสมผสานการให้ความรู้กับการปฏิบัติ บูรณาการจุดประสงค์ เนื้อหาและเวลา เน้นการเรียนที่นักเรียนเป็นศูนย์กลาง กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ใช้กระบวนการกลุ่ม โดยการให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า และปฏิบัติงานด้วยตนเอง ซึ่งกิจกรรมการเรียนด้วยตนเองของนักเรียนนี้ ต้องจัดทำโดยกำหนดเป็นจำนวนคาบ/สัปดาห์/ภาคเรียน และนับเวลาที่นักเรียนศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานด้วยตนเองเป็นเวลาเรียนตามหลักสูตรด้วย จะทำให้ช่วยลดเวลาที่ครูจะต้องพบนักเรียนเพื่อสอนลง เมื่อรวมเวลาที่นักเรียนศึกษาค้นคว้า และปฏิบัติงานด้วยตนเองกับเวลาที่ครูสอน นักเรียนก็จะมีเวลาเรียนครบตามเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งโรงเรียนสามารถดำเนินการได้หลายวิธี ตัวอย่างเช่น

(1) ในวิชาใดวิชาหนึ่ง จัดให้เรียน 1 รายวิชาใน 1 ภาคเรียน เช่น การเรียน วิชาคณิตศาสตร์ ได้จัดให้เรียน ค 012 คณิตศาสตร์ เวลาเรียนตามหลักสูตรกำหนด 5 คาบ/สัปดาห์/ภาค (ในภาคเรียนที่ 1) โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้เรียนกับครูตามตารางสอนของครู 4 คาบ/สัปดาห์ และศึกษาค้นคว้า และปฏิบัติงานด้วยตนเอง และหรือกลุ่มตามลำดับ โดยไม่มีครูสอน 1 คาบ/สัปดาห์ เมื่อรวมเวลาทั้ง 2 ส่วนนี้จะครบ 5 คาบ/สัปดาห์ ได้ 2.5 หน่วย การเรียน โรงเรียนก็สามารถใช้เวลาที่ไม่ใช้สอนวิชาคณิตศาสตร์ (1 คาบ/สัปดาห์) ไปสอนรายวิชาอื่น

(2) ในวิชาใดวิชาหนึ่ง จัดให้เรียน 2 รายวิชาต่อเนื่องกันใน 1 ภาคเรียน เช่น การเรียนวิชาบังคับแกนวิชาภาษาไทย ได้จัดให้เรียน ท 401 ภาษาไทย 1 และ ท 402 ภาษาไทย 2 เวลาเรียนตามหลักสูตรกำหนดรายวิชาละ 2 คาบ/สัปดาห์/ภาค เมื่อเรียน 2 รายวิชาต่อเนื่องกันใน 1 ภาคเรียน ควรจัดเรียนรายวิชาละครึ่งภาค เวลาเรียนแต่ละรายวิชาจะเป็น 1 คาบ/สัปดาห์ คือ ให้เรียน ท 401 ภาษาไทย ในสัปดาห์ที่ 1-10 ของภาคเรียนแรก สัปดาห์ละ 4 คาบ ให้เรียน ท 402 ภาษาไทย ในสัปดาห์ที่ 11-20 ของภาคเรียนแรก สัปดาห์ละ 4 คาบ โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้เรียนกับครูในภาคเรียนที่ 1 ตามตารางสอนของครู 3 คาบ/สัปดาห์/ภาค และให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานด้วยตนเองหรือกลุ่มตามลำพัง โดยไม่มีครูสอน 1 คาบ/สัปดาห์ เมื่อรวมเวลาทั้ง 2 ส่วนนี้จะครบ 4 คาบ/สัปดาห์ เรียน 2 รายวิชา จะได้ 2 หน่วยการเรียนรู้ แยกประเมินผลเป็นรายวิชาตามรหัสวิชาที่เรียนรายวิชาละ 1 หน่วยการเรียนรู้

(3) ในวิชาที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กัน อาจใช้วิธีบูรณาการเนื้อหาและเวลา เช่น บูรณาการรายวิชา อ 015 ภาษาอังกฤษ เวลาเรียนตามหลักสูตร 4 คาบ/สัปดาห์/ภาค กับ อ 035 ทักษะการอ่าน เวลาเรียนตามหลักสูตร 2 คาบ/สัปดาห์/ภาค รวมเวลาเรียน 2 รายวิชานี้จะเป็น 6 คาบ/สัปดาห์/ภาค จะจัดให้ครูสอนเพียง 5 คาบ/สัปดาห์/ภาค อีก 1 คาบ/สัปดาห์/ภาค ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานด้วยตนเองหรือกลุ่มตามลำพัง และแยกประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชาตามรหัสวิชาที่เรียน หรือการบูรณาการวิชาวิทยาศาสตร์ กายภาพ ชีวภาพ กับวิชาพลานามัย คือ ว 411 วิทยาศาสตร์กายภาพ ชีวภาพ เวลาเรียนตามหลักสูตร 3 คาบ/สัปดาห์/ภาค ให้เลือกเรียนเรื่องกินดีอยู่ดีและสารสังเคราะห์ เพื่อบูรณาการกับวิชา พ 401 สุขศึกษา เวลาเรียนตามหลักสูตร 1 คาบ/สัปดาห์/ภาค รวมเวลาเรียน 2 รายวิชานี้ เป็น 4 คาบ/สัปดาห์/ภาค จะจัดให้ครูสอนเพียง 3 คาบ อีก 1 คาบ ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานด้วยตนเอง หรือกลุ่มตามลำพัง และแยกประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชาตามรหัสวิชาที่เรียน ใช้ครู 2 คนสอน ครูทั้ง 2 จะต้องมีการประสานงานและร่วมมือกันในการสอนนักเรียน

การประเมินผล

การประเมินผลการเรียนของนักเรียนในโครงการ สพพ. เป็นการประเมินผล การเรียนตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ เช่นเดียวกับนักเรียนปกติ เช่น มีการ ประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ มีอัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคและปลายภาคตามที่กลุ่ม โรงเรียนกำหนดและมีการประเมินผลทั้งด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย ด้านจิตพิสัย รวมทั้ง ทักษะด้านกระบวนการ เป็นต้น

เนื่องจากนักเรียนในโรงเรียนสามารถเรียนได้เร็วกว่าปกติ การสอบย่อย การสอบระหว่างภาค และการสอบปลายภาค จึงเร็วกว่านักเรียนปกติ แต่เนื้อหาของข้อสอบ จะมีความยากง่ายอยู่ในระดับเดียวกับข้อสอบที่ใช้กับนักเรียนชั้นปกติ

แผนการสอนที่ใช้ในโครงการ สพพ.

ครูควรมีการวางแผนการสอนและเขียนแผนการสอนเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งใน แผนการสอนสำหรับนักเรียนโครงการ สพพ. นอกจากการจัดกิจกรรมระหว่างครูกับนักเรียน แล้ว ควรมีแผนการที่จะให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติด้วยตนเองหรือกลุ่ม โดยก่อนที่ ครูจะเขียนแผนการสอนนั้นครูจะต้องศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตร ทั้งกว้างและลึก เพื่อให้ นักเรียนได้บรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรมีความรู้ความสามารถได้เรียนรู้ครบและเต็มตาม หลักสูตร ต้องวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ และกำหนดกิจกรรมให้เหมาะสม กับนักเรียน รวมทั้งหาทลวิธีสอน จัดทำสื่อและเครื่องวัดและประเมินผล และจัดทำโครงสร้าง แผนการสอนรายวิชาที่สอน เพื่อให้เห็นภาพรวมการสอนตลอดใน 1 รายวิชา โครงสร้างแผน การสอนควรจะต้องประกอบด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้ เวลา เนื้อหาสาระ แนวการสอน สื่อและ อุปกรณ์ ตลอดจนการวัดและประเมินผล อนึ่งครูอาจใช้แผนการสอน เช่นเดียวกับนักเรียน ชั้นปกติ แต่ต้องปรับกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องเพิ่มเติมกิจกรรมที่ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และต้องจัดทำให้ชัดเจนว่า ทำกิจกรรมหรือปฏิบัติอะไร อย่างไร และมีแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการ ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.) มีดังนี้

อนันต์ ธันวรัทษกิจ (2536) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนาร่องในโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยศึกษาข้อมูลจาก ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนนาร่อง ปีการศึกษา 2534 จำนวน 13 โรงเรียน ประชากรทั้งสิ้น 91 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการเรียนและวิชาเรียนได้จัดตามโครงสร้างของหลักสูตร และมีพัฒนาหลักสูตรขึ้นเพื่อใช้ในโครงการ สพพ. การจัดการเรียนมีการสำรวจจำนวนคาบและบุคลากรของฝ่ายวิชาการแต่การสำรวจความต้องการหรือความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนยังไม่ทั่วถึง การจัดกิจกรรมตามโครงสร้างหลักสูตร เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามความต้องการและความสนใจ การจัดกลุ่มวิชาเลือกให้นักเรียนในโครงการ สพพ. ครูเป็นผู้กำหนด
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า การจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอนรายวิชาแตกต่างจากแผนการสอน และบันทึกการสอนปกติ คือ มีการบูรณาการเนื้อหาวิชาในกลุ่มวิชาเดียวกันและต่างกลุ่มกัน มีการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปัญหาการจัดการเรียนการสอน คือ ครูไม่มีเวลาเตรียมการสอน เพราะต้องสอนหลายวิชา หลายระดับ
3. การจัดครูเข้าสอน หมวดวิชาเป็นผู้คัดเลือก
4. การผลิตสื่อการสอน มีการผลิตขึ้นใช้เฉพาะโครงการ สพพ.
5. การพัฒนาบุคลากร มีการส่งบุคลากรไปประชุม อบรม สัมมนา แต่ปัญหาคือขาดการอบรมแบบเข้มให้กับครูในเรื่องเทคนิควิธีสอน นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ และขาดเอกสารให้ครูศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
6. การประเมินผล ไม่มีแนวทางการประเมินผลกิจกรรมที่ชัดเจน และเครื่องมือในการประเมินผลการปฏิบัติงานยังไม่เหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินผลการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาเลิศและเด็กที่มีความสามารถพิเศษในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ประชากรที่ศึกษา คือ อธิบดีกรมสามัญศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนในโครงการ สพพ. 13 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนในโครงการนำร่อง โดยการสัมภาษณ์ผลการวิจัย พบว่า

1. หลักสูตร ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของกรมวิชาการ แต่มีการบูรณาการเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับเวลา 2 ปี และเนื้อหาที่นักเรียนสามารถเรียนรู้เองได้ ครูจะไม่สอนในชั้นเรียน จะให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง

2. บุคลากร ไม่มีการเตรียมบุคลากรเป็นพิเศษ จะใช้ครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่สอนนักเรียนปกติ โดยมีการประชุมครู-อาจารย์ให้เข้าใจโครงการ การจัดครูเข้าสอน ส่วนใหญ่มอบหมายให้หัวหน้าหมวดวิชา เป็นผู้คัดเลือกครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์สูงในการสอนแต่ละวิชา

3. การฝึกอบรมบุคลากร พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม มีการประชุมร่วมกันเพียง 1 ครั้ง และบางรายวิชาไม่มีศึกษานิเทศก์มาให้คำแนะนำ

4. การใช้สื่อการเรียนการสอน บางส่วนผลิตขึ้นมาใหม่ให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่ปรับปรุง และเพื่อให้นักเรียนเรียนเนื้อหาวิชาได้ครบตามหลักสูตร

5. การจัดการเรียนการสอน พบว่า มีการจัดห้องเรียนเฉพาะสำหรับนักเรียนในโครงการ มีการประชุมหัวหน้าหมวดวิชา และครูที่สอนเพื่อวางแผนการสอนทั้ง 2 ปี นอกจากนี้ยังต้องจัดเพิ่มคาบอีก 1 คาบ ในวันจันทร์ถึงศุกร์และสอนเพิ่มวันเสาร์อีกด้วย

6. การวัดผลและประเมินผลการเรียน เป็นไปตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) แต่มีการปรับเวลาให้เหมาะสม และมีการประเมินนอกห้องเรียน การนำเสนอผลงาน การสังเกต เป็นต้น

7. การนิเทศและติดตามผล มีการนิเทศและติดตามผล โดยศึกษานิเทศก์ จากกรมสามัญศึกษา เป็นระยะ ๆ โดยประเมินนักเรียนและครู มีการนิเทศภายในเป็นประจำ